

Kartkoordinater for gården:

WGS84

59.98892° N, 11.10392° Ø

59° 59' 20.1"N, 11° 06' 14.1"Ø

Asak Nedre i Skedsmo

Gårdshistorie og slekt

Følgene aner er knyttet til gården:

(10+11) (4+5) (2)

Inntil 1792 var denne gården en del av Asak Nordre. I skattemanntallet i 1647 er en Hans Asak ført opp som bruker. Deretter er nevnt flere brukere inntil Jens Pedersen overdro sin gårdpart til Kaptein Harbou som bodde på Mellom-Asak. Dermed ble gården delt i to, og den ene halvdel ble tillagt Mellom-Asak.

Den gjenværende delen, den gang kalt "Søgarn", på 8 ¾ lispund tunge, solgte Jacob Arnesen til Tallak Tallaksen 1739–1771 i 1770 for 400 riksdaler. I 1792 er major von Harbou også eier av denne gårdparten, men solgte straks etter de 8 ¾ lpd. til "velaktede" **Ole Nielsen** for 620 riksdaler. Han hadde en tid forpaktet gården.

Ole Nielsen 1744–1819 (ikke vår slekt) var gift i 1768 med **Mari Hansdtr. 1744** Kongsrud

De fikk 4 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Niels Olsen	1769	1840	g. 1811 m. Berthe Taraldsdatter Hauglie Østre	
Mari Olsdtr.	1778			
Hans Olsen	1787		g. 1818 m. enke Berthe Olsdtr. Kjus	
Barbra Olsdtr.	1786			

Ole Nielsen med kone og barn er ikke vår familie. I odelsanntallet i 1799, 1801 og 1805 anføres at nr. 39 Asak Nedre eies av **Ole Nielsen** 8 ¾ lispund tunge ved skjøte av 29. desember 1792, og i takstprotokoll fra 1802 nevnes nr. 39 Asak med 17 ½ lispund tunge som selveiergods.

En Halvor er bruker av 8 ¾ lpd. med verdi 500 riksdaler og **Ole Nielsen** er oppført med samme verdi. Begge svarer skatt med 2 riksdaler og 30 skilling. I odelstingmannntallet er også oppført at "for gården finnes fornøden mark, men plages av brennsand og elvens oversvømmelse."

I 1803 reiste rittmester og krigskommissær von Heiss på Mellom-Asak odelsøksmål mot **Ole Nielsen**. Hensikten var å bruke odelsretten han mente å inneha, for å tvinge **Ole Nielsen** til å flytte fra gården. I rettsmøtet var det en rekke vitner tilstede. Ole Syversen, Søndre Asak 55 år, vitnet at odelsmannen Otto Fredrich Sigismund f.1790, var dattersønn av oberstløytnant Otto von Harbou. Vitnet Tosten Jensen, 40 år, "visste ikke hvor lenge Harbou hadde eid den halve gård som **Ole Nielsen** nå bebor."

Det ble lagt frem skjøte fra Jacob Arnesen til Harbou i 1780. Heiss tilbød 620 riksdaler i løsningssum. Husmann hos Harbou, Gunder Gulbrandsen, 73 år "hadde intet nytt å meddele."

Ole Nielsen ble dømt til å flytte fra gården første faredag. Taksten ble satt til 1400 riksdaler. Ved overtakst ble beløpet hevet til 1600 riksdaler.

Ole Nielsen fikk imidlertid lov til å beholde gården, og han solgte den i 1812 til sin sønn **Niels Olsen**.

Niels Olsen. d.1840 giftet seg 27.10.1811 med **Berthe Taraldsdatter 1780 – 1854** fra gården Østre Hauglie i Skedsmo. Hun var 31 år da de giftet seg. De fikk ingen barn. De opprettet et testamente i 1840. Sannsynligvis fordi mannen ble syk, for han døde samme året.

Berthe Taraldsdatter var datteren til vår ane **(40) Tarald Hansen 1742 – 1814** som bodde på Hauglie Østre på Leirsund i Skedsmo, ikke langt fra Asak Nedre.

4 år etter at mannen døde, solgte **Berthe Taraldsdatter 1780–1854** gården til en brorsønn. Det var sønnen til hennes bror **(20) Tallak Taraldsen 1771-1855**.

Brorsønnen var **(10) Anders Tallaksen 10.09.1810 - 24.04.1895** giftet seg 15.06.1848 med **(11) Anne Dorthea Christensdatter 11.11.1821 - 02.03.1918**. fra Nord-Hammeren i Sørum.

De fikk 5 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Caroline Birgitte Andersdtr.	24.08.1849		Johan Michalsen, Slogum	
<i>Jens Christian Andersen</i>	<i>16.01.1851</i>	<i>27.01.1920</i>	<i>Ugift</i>	
Niels Andersen	22.06.1854		Emigrerte til Amerika	
Thea Bolette Andersdtr.	08.06.1857			
(5) Gunda Olava Andersdtr.	24.07.1863	23.06.1946	(4) Botolf Berntsen, Libæk Våler i Hedmark	

(10) Anders Tallaksen kjøpte gården Asak Nedre av tanten *Berthe Taraldsdatter* i 1844 for 500 speciedaler og hun tok føderåd på gården. I skattemanntallet i 1855 er **(10) Anders Tallaksen 10.09.1810** oppført som eier av gården, skattlagt for 2 daler og 4 ort.

I folketellingen fra 1865 er gården oppført med en besetning på 2 hester, 6 kuer, 4 sauer, og 1 gris. Av utsæd er oppført 3/8 tønne hvete, 2/8 tønne rug, 1 ½ tønne bygg, 8 tønner havre, ½ tønne erter og 5 tønner poteter.

(10) Anders Tallaksen kjøper barndomshjemmet til sin kone, Nord Hammeren i Sørum i 1856 av Jacob Kristiansen, og bodde der noen år frem til 1859, hvor han selger gården tilbake. Jacob Kristiansen var gift med sin kusine, vår ane **(23) Thora(e) Gulbrandsdtr. 1784 – 1862** i hennes andre ekteskap. Hun var 15 år eldre enn han.

(23) Thora(e) Gulbrandsdtr. 1784 – 1862 var mor til **(11) Anne Dorthea**. To av de yngste barna til **(10) Anders**, Thea Bolette og **(5) Gunda Olava**, ble født på Nord Hammeren.

[\(Se gårds og slektshistorien for Nord Hammeren i Sørum.\)](#)

Man kan spekulere i om årsaken til at de flyttet tilbake til Skedsmo var at lensene og fløtingen ble flyttet til Fet i 1861, slik at noe av næringsgrunnlaget ved å bo på Nord Hammeren i Sørum ble borte. En medvirkende årsak til at de flyttet kan også være at moren **(23) Thora(e) Gulbrandsdtr. 1784–1862** døde året før de flyttet, slik at datteren **(11) Anne Dorte Christensdtr. 1821-1918** ikke lenger følte tilhørighet til stedet.

I 1903 overdrar **(10) Anders Tallaksen 10.09.1810** gården til sin eldste sønn *Jens Christian Andersen 1851 – 1920*. I bygdeboken for Skedsmo står det at *Jens Christian Andersen* overdrar gården til sin søster i 1920. Han døde imidlertid svært tidlig på året allerede 27. januar. Det er nok mer sannsynlig at hun overtok etter hans død. Han var 69 år ugift og barnløs da han døde, hun var 57 år.

(5) Gunda Olava Andersdtr. 24.07.1863 – 23.06.1946. giftet seg 28.09.1896 med

(4) Botolf Berntsen 14.06.1870 – 02.03.1961 fra Libæk i Våler i Hedmark. De fikk 8 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
<i>Aksel Bernhard Bottolfsen</i>	<i>18.10.1893</i>	<i>20.02.1948</i>	g. 1934 m. <i>Ina Reinhardsdtr.</i>	
Dagmar Therese Botolfsdtr.	19.01.1897	<u>10.11.1976</u>	Jørgen Dammen	
Borghild Thora Botolfsdtr.	12.10.1898	01.12.1981	Thorsen, Korsvoll i Oslo	
Olga Helene Botolfsdtr.	23.10.1899		Helge Sørli	
Jonart Kristian Botolfsen	23.07.1901	17.05.1967	g. 7.11.1936 m. Gunvor Hønsen	
(02) Georg Olai Botolfsen	04.09.1902	11.02.1986	(03) Anna Bekkedal fra Feiring	
Inga Kaspara Botolfsdtr.	16.05.1904	28.05.1984	Gunnar Arnesen	
Bergljot Gunhilda Botolfsdtr.	29.06.1907	18.10.1953	Invalid, døde ugift 46 år gammel	

(5) Gunda og **(4) Botolf** fikk sitt første barn utenfor ekteskap i 1893. Det første barnet de fikk er i kirkeboken oppført som uægte barn. Det var *Aksel Bernhard Bottolfsen 1893-1948*.

3 år senere må **(5) Gunda** ha blitt gravid på nytt, for den 28.09.1896 finner vi dem oppført som viet i [Kampen kirke](#) i Oslo. Jeg antar at dette var en vielse som ble gjort i all stillhet, vekk fra kirken hun tilhørte, som var Skedsmo kirke. Hun må ha vært gravid i mer enn 5. måned, for 3 ½ måned senere føder hun sitt 2. barn, Dagmar Therese som står oppført som «[ægtefødt](#)» ved dåp i Skedsmo kirke.

Den eldste sønnen til (5) **Gunda Olava Andersdtr. 1863 – 1946** og (4) **Botolf Berntsen 1870 – 1961** overtar gården i 1934 og gifter seg.

Det var **Aksel Bernhard Bottolfsen 18.10.1893 – 20.02.1948** som giftet seg i 1934 med **Ina Reinhardsdtr. 15.07.1898 – 20.12.1964** fra Ulefos/Holla i Telemark.

De fikk 2 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Bosted:	Gift med:
Aksel Ingvar Asak	25.12.1936		Asak Nedre	Magnhild Bjørningstad Melkild
Guro Ingebjørg Asak	16.09.1937		Hamar	Erhardt Jensen

Det blir utskilt en rekke tomter fra gården på 1920-30 tallet hvorav Borghild Thora (Botolfsdtr.) Asak får utskilt en tomt b.nr.6 og bygger og driver Asak pensjonat. Jeg er kjent med at det var konflikt mellom søsknene om arveoppgjøret på gården som førte til uvennskap. Jeg kjenner ikke til hva som var opphavet til konfliktene, så her gjengir det en del arbeid med å gå inn i skifteprotokoller og rettsprotokoller for å se hva uenigheten bunnet i.

I 1940 hadde gården et areal på 154 mål innmark, 220 mål skog, 60 mål beite. Besetningen var 2 hester, 13 kuer, 5 ungfe, 8 griser, 45 høns og 25 bikuber.

Han dør i en ulykke i 1948. Sønnen **Aksel Ingvar Asak** overtar etter moren i 1964.

Aksel Ingvar Asak 25.12.1935 giftet seg 20.10.1967 med **Magnhild Melkild 02.05.1943**

De fikk 1 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Bosted:	Gift med:
Ina Merete Asak	09.08.1968			

I boken Norske gårdsbruk Akershus fylke fra 1983, finner vi Asak Nedre G.nr.9 B.nr.1 hvor 150 da er oppført som dyrkbar jord. Annet jordbruksareal er oppført med 70 da. og skog på 250 da. hvor skogsveier utgjør 600 m. Våningshus fra 1870 åra. Gjødsekkjeller ombygd til grønsaklager i 1987. Fjøset ble bygd i 1935 og ombygd til vedlager og garasje i 1982. Potetkjeller bygget i 1921. Stabburet er fra 1943 som ble ombygget til korntørke i årene 1970 – 78. Grisehold ble avsluttet i 1984. Av utsyr på gården er oppført skurtresker, 2 traktorer, bil til frakt av ved samt privatbil, korntørke og vannings-anlegg.

Aksel Ingvar Asak 25.12.1935 og **Magnhild Melkild 02.05.1943** bor fortsatt på Asak Nedre når dette er skrevet (2016).

Forøvrig angår gårdshistorien om de 15 slektsgårdene på Romerike ikke bare meg (Svein Georg Asak), men selvfølgelig **alle etterkommere av Gunda Olava Andersdatter**. Oversikten over etterkommere er ikke komplett, så jeg hadde satt pris på om du som leser dette, kunne bidra med informasjon som setter meg i stand til å utarbeide en komplett etterslektliste.

Send meg en mail med foreldrenes navn og fødselsdato sammen med deres barns navn og fødselsdato til: sveinasak@gmail.com

Skedsmo kirke ble bygd på slutten av 1100-tallet. Kirken ble ombygd i perioden 1858-1864 og i dag er det bare murene i skipets langvegger som er bevart i full høyde. Døpefonten er også fra middel-alderen og alteret er mer enn 300 år gammelt.

Av våre aner som er døpt i døpefonten ovenfor til høyre kan nevnes:

(40) Tarald Hansen	1742 - 26.09.1814	Han ble 72 år
(20) Tallak Taraldsen	1771 - 12.11.1855	Han ble 84 år
(10) Anders Tallaksen	18.10.1810 - 24.04.1895	Han ble 85 år
(5) Gunda Olava Andersdtr.	24.07.1863 - 23.06.1946	Hun ble 83 år (konfirmert her i Skedsmo)
(2) Georg Olai (Botolfsen) Asak	04.09.1902 - 11.02.1986	Han ble 84 år

Asak øvre t.v. og Asak nedre t.h. i 1949 Pensjonatet til Borghild Asak helt til høyre i bildet.

[Tilbake til gårdsoversikt](#)